

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

IV. Practicæ Resolutiones circa prædicta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

CAPVT IV.

Praxis circa materiam de Festorum obseruatione ex
Societatis IESV Doctoribus.

15. **P**rohibentur ne opera seruilia in Festis tantum Christianis, an omnibus communiter? Haud dannandus dominus qui huiusmodi opera mancipio imponeret infideli; quia mancipium infidele non peccat, si quidem Ecclesiasticis legibus non tenetur. Vnde putat Layman. lib. 1. tract. 4. cap. 5. num. 3. licitum esse imponere opera seruilia perpetuo amentibus; quia non delinquant, &c. Probabilius alij ab huiusmodi onere amentes liberant. Fernandez p. 3. mand. 3. num. 16.

16. Prohibita ne diebus festiuis iuramenta? Ait Layman. lib. 4. tract. 7. cap. 2. num. 8. solummodo iudicialia prohiberi, quae solemniter coram iudice praestantur; quia de his agit textus cap. 1. de ferijs. Alioqui omne iuramentum priuatum, ex eo solum, quod in festo fieret, esset speciale peccatum. Igitur si absit scandalum, non peccant Notarij in diebus festiuis contractus celebrantes. Suarez de Reliq. tom. 1. lib. 2. cap. 30. num. 17. permittit in paruis oppidis litigantium iudicia, quia aliis diebus rustici non adsunt agriculturae intenti.

17. Peccant ne Commissarij, Notarij, vel alij acta Curiae, conciones, & alia transcribentes, etiam ex mercede? Non, quia seruile opus cum non sit, est per accidens, mercede geri. Suarez de Rel. tom. 1. lib. 2. cap. 25. num. 4.

18. Excusantur ne Typographi? Characteres ordinantes excusantur; quia opus seruile non est: praelo incumbentes, minime; quia opus seruile. Ex Layman. doctrina colligo, qui 1. 4. tract. 7. cap. 2. num. 3. asserit pictores pingendo non violare festum, molendo autem colores violare.

19. Quoniam de digladiatoribus, vulgo, Esgrimidores? Eos Granado excusat 2. 2. cont. 3. tract. 12. disq. 4. sect. 7. num. 67. quia non est opus seruile: sicut saltare, pulsare citharam, &c. Suarez autem de Reliq. tom. 1. lib. 2. cap. 28. numer. 8. seruile opus indicat illud armorum exercitamentum.

20. An licitum bellum committere die festo? Afferit Suarez citatus, licitum in necessitate. At Granado ubi supra num. 15. etiam

Suar. etiam extra necessitatem, si audiatur Missa. Ego crediderint, etiam vigente *Suarij* sententia, semper esse licitum; quia semper adest necessitas bellum non differendi. Efficacius excusatos habe, qui vrbes, aut oppida vallo, aggeribus, aut fossa muniunt.

Suar. 21. *Licet ne die festo piscationi, aucupationi, venationi operam dare?* *Seruilia Suarez tom. 1. de Relig. lib. 2. cap. 28. num. 3.* reputauit. At venationem ratione consuetudinis admittit, non autem piscationem. Porro *Granado 2. 2. cont. 3. tract. 12. d. 4. sect. 7. num. 65.* asserit venationem ferarum non esse seruilem, licet fiat ob lucrum: piscationem verò seruilem esse, si fiat ferendo retia, remigando, &c. Porro *Fillicius tom. 2. tractat. 27. cap. 9. numer. 172. & 173.* putat

Filliuc. haud illicitam venationem, piscationem, &c. industriosam, & ob recreationem: esse verò illicitam si sit laboriosa, & ex officio.

Suar. 22. *An seruilia opera, iter agere, saltare, choreas ducere?* Minimè, quia est actio naturalis in quadam corporis situatione consistens. *Suarez de Relig. tom. 1. lib. 2. cap. 27. num. 2.* *An seruiliter agant die festo agasones, vel muliones inchoantes iter cum bestiis oneratis?* Rarò peccant mortaliter; quia licet leuare, & imponere onera est opus seruile, hoc plerumque paruo tempore praestatur. Scio *Suarium citat. num. 6.* eos solum excusare in continuatione itineris alia die inchoati ratione publicæ utilitatis, vel vitandi proprii nocumenti. Ac nunquam non nocumentum mulioni bestias medio in itinere ferari.

Laym. 23. *Excusantur sartores ratione necessitatis: rogo tamen quam sit necessitas eos liberans à peccato?* Reputatur necessaria confectio vestium pro funere, pro nuptiis instantibus, nec sine incommodo differendis. Interdum excusantur, si post medium noctis præcedentis festum laborare coguntur, ut vestes promissas perficere valeant. *Layman. lib. 4. tract. 7. c. 7. num. 2.*

Fernan. 24. *Concessit Pontifex in cap. licet de feriis piscationem halecium, quæ vno anni tempore transire solent, ratione lucri transitorij; scio extendi ad piscationem thunnorum, & piscium similium: rogo autem, an possit id indultum extendi ad omne lucrum transitorium?* Asseruit *Fernandez part. 1. cap. 7. §. 1.* omne lucrum transitorium repentinè, occurrens ex illo cap. excusare. Vnde excusat tonsores in diebus festis operam dantes muneri suo, propterea quod in aliis diebus tondendi non accedunt, propter occupationes. At *Suarus*

Suar.

de Relig. tom. 1. lib. 2. cap. 33. num. 9. contrarium affirmat; quia in eo cap. Pontifex ad publicam aspexit vtilitatem, & ideo non fieri debere extensionem ad priuatam singulorum. Profectò tonsores radentes barbam vnius, aut alterius, ex paruitate materiæ excuso: si autem omnium tonsioni incumbant, si fert consuetudo, non peccant; si non est tolerata consuetudo, delinquent.

25. Excusandi ne aliqui ratione pietatis? Certè Saa v. Saa. Festum, num. 6. excusat puellas suentes, vel aliud opus facientes ad vitandum otium, ne ad fenestram conspiciendas se exhibeant. Alij liberant à reatu exercentes die festo opera seruilia ad templa ædificanda, vel reficienda gratis, ad eleemosynam gerendam, ad ornanda delubra, &c. Ast ego cum illis sentio, qui laborantes, vel hoc prætextu sine necessitate, non excusant; quia opus Religionis extra necessitatem non debet prætermitti.

26. Dixisti paruitatem materiæ à graui excusare piaculo: materiæ paruitatem quoad quantitatem, & qualitatem assigna? Existimat Reginaldus tom. 2. lib. 16. cap. 3. Regin. numer. 53. id, quod minus integra hora est, paruitatem esse materiæ. Ast Filliucius tom. 2. tractat. 27. cap. 11. numer. 250. Filliuc. paruam materiæ hac in re duas horas esse putat. Consentit Henriquez com. cas. consec. cap. 7. num. 4. Porro in Henriq. oneribus forensibus, & iudicialibus paruitas materiæ non debet sumi ex temporis insumpti quantitate, sed qualitate operis v. gr. venditio rei magni momenti cum magna solemnitate celebrata etiam per tempus breuissimum esset lethale piaculum. Quod à fortiori in actibus iudicij procedit, secus si res vendita esset parui momenti, vt calceorum, aut frugum venditio, &c. Palaus tom 1. tract. 9. Pal. §. 2. p. 3. n. 4.

27. Scio dies festos ex iure constitui debere, Episcopos- §. 2. que non posse sine consensu populi eos instituere: Quid si De festis ille solus instituit? Non tenetur populus obseruare, si iuri statuen- standum, iuxta cap. conquestus, de feriis. At ex consuetudi- dis. ne Episcopus assolet festos dies statuere adhibito Clericorum consilio, non suffragio. Populi quidem consensus requiritur, sed sufficienter præsmittitur de consensu, quoties non reclamatur, & contradicit. Fagundez pr. 2. lib. 1. Fagund. e. 3. num. 11.

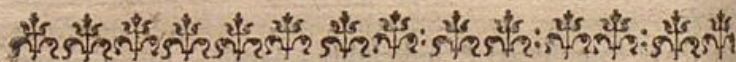
28. An liceat Episcopo diem festum alicuius Beati nondum canonizati instituere? Licere asserit Suarius de Relig. tom. 1. Suar. lib. 2. cap. 1. num. 4. & 5. quia beatificatio est velut canonizatio

zatio apparatu minori celebrata. Alij autem contrarium asseruere.

§. 3. *Varia de festis.* 29. *Habitat quis in duplici Parochia diuersa festa celebrante: ad quamnam tenetur celebrandam? Ex Fillucio respondeo teneri ad eius festa seruanda, in qua præsens est.*

Billiuc. 30. *Dixisti agasones, & muliones non esse mortalis criminis reos; quia licet opus seruire, in oneribus leuandis vel imponendis, non multum temporis consumunt: an possimus idem affirmare de ducentibus iumentis lignæ silua? Ex Fillucij citati doctrina idem asseruero, si opus seruire cedendi, imponendi, & deponendi duarum horarum spatium non multum excedat; quia reliquus labor iumentis humeros aggrauat.*

Tolet. 31. *an famuli quando coguntur à dominis diebus festis laborare seruiliter, parere possint? Ex Toletio respondeo, posse sine peccato, modò non cogantur in Ecclesiæ, aut festi contemptum: tunc enim deberent mori potius, quam laborare. Adicit tamen huiusmodi famulos, qui sæpe ad laborem die festo coguntur, transacto tempore suæ obligationis, debere alium querere dominum, sub quo possit festa obseruare; nisi desint quibus commodè suam operam locare possint: aut si magnum mutatione illa incommodum paterentur.*

EXAMEN VI.

De legibus in particulari circa materiam quarti Mandati Decalogi de parentum cultu.

CAPVT PRIMVM.

De mutua Parentum, & Filiorum obligatione.

§. 1. *Obligatio filij erga parentes.*

1. *Votam obsecro circa parentum honorem obseruanda? Curanda sex, internus amor, externus, subuentio in necessitate spiritali, in corporali, adimpletio testamentorum, & dilectio in ordine ad supernaturalem beatitudinem: hinc consequenter totidem modis possunt filij delinquere.*

2. *Quid circa alimenta? Iure gentium alimenta parentibus debentur, iisque subueniendum in graui necessitate, Num*